

Пошук роботи ви можете вести самостійно. Проте спілкування та знання місцевих культурних особливостей відіграють в цьому дуже важливу роль. Тож перед тим, як почати шукати роботу, буде корисно добре підготуватись: мати всі необхідні якості не достатньо, потрібно вміти показати це в найкращому світлі та подати в тій формі, якої очікує **роботодавець**. Для цього існують спеціальні служби, які можуть вам допомогти.

Питання, на які варто відповісти:

	ТАК	НІ	
Чи можу я підготувати всі необхідні документи ?			Документи, потрібні для досьє кандидата на посаду : визнання еквівалентності диплому, атестат, сертифікат про навчання, довідки та свідоцтва, реєстрація в службі зайнятості...
Чи можу я чітко описати свій професійний проєкт та свої компетенції ?			Я проходжу Оцінювання рівня кваліфікації (bilan de compétences), наприклад у FOREM (служба зайнятості), в органі соціально-професійної інтеграції, або в Регіональному центрі інтеграції тощо...
Чи є у мене хороше резюме (CV) та хороший мотиваційний лист ? Які мої переваги, знання, навички ? Чи вони відповідають потребам роботодавця?			
Чи я шукаю роботу самостійно ? Чи маю я достатньо інформації, щоб вирішувати, наприклад, чи мені потрібно надсилати резюме з власної ініціативи , чи відповідати на оголошення? Чи знаю я, де шукати вакансії ?			Я звертаюсь по консультацію до FOREM, до місцевого центру соціально-культурної взаємодії (maison de quartier), до органу соціально-професійної інтеграції... Або беру участь в майстер-класі з пошуку роботи.
Чи маю я досвід проходження співбесіди ? Що я говоритиму на співбесіді? Як я представлятиму себе?			Я звертаюсь по консультацію до організації, яка пропонує індивідуальний супровід у пошуку роботи - jobcoaching , або проходжу майстер-клас з пошуку роботи (atelier de recherche d'emploi).

FOREM - це державна служба зайнятості та професійного навчання у Валлонії. У FOREM ви реєструєтесь, як шукач роботи. На сайті www.leforem.be, ви можете використовувати різні онлайн сервіси: вакансії, навчання, інформація про професії, виставки вакансій... Коли ви шукаєте роботу, консультанти стежать за вашим досьє і можуть вас скеровувати.

В якості шукача роботи ви маєте дотримуватись певних обов'язків, зокрема обов'язку активно шукати роботу. Якщо ви отримуєте запрошення на співбесіду, ви зобов'язані на неї прийти. Стежте за тим, щоб зберігати підтвердження всіх ваших дій, та інформуйте свого консультанта про будь-яку зміну вашої ситуації.

Інший канал, який вважається дуже ефективним для пошуку роботи - це мережа особистих зв'язків, яку ви створюєте навколо себе. Вважається, що велика частина можливостей з працевлаштування надходить шляхом «сарафанного радіо»: знайомі, друзі, родичі часто є цінними союзниками. Багато роботодавців мають схильність довіряти особистим рекомендаціям.

Отже, вибудовування стосунків довіри з людьми має стати одним з пріоритетів серед стратегій інтеграції.

Агенції з тимчасового працевлаштування (agences d'intérim) також є дуже важливим учасником в працевлаштуванні для деяких сфер діяльності. У Валлонському регіоні представлено багато десятків бельгійських агенцій. Тимчасового працівника наймає агенція з тимчасового працевлаштування за рахунок роботодавця, якому потрібна тимчасова робоча сила. Цей вид працевлаштування регулюється законодавством і тимчасовий працівник має такі самі права, що і інші працівники щодо пенсії, відпусток, медичного страхування...

Деякі агенції обізнані в питаннях, пов'язаних з культурним різноманіттям.

Оголошення, які публікуються в газетах, в безкоштовній пресі та в інтернеті також є класичним способом шукати роботу.

При цьому оголошення потрібно читати дуже уважно, щоб виявляти неофіційну роботу або шахрайство. Наприклад, не погоджуйтесь на зустрічі в готелі... З цієї точки зору краще шукати в спеціалізованій пресі та публікаціях FOREM.

Коли ви добре визначили свій профіль, свій професійний проєкт та свої компетенції, ви можете обирати **роботодавців** та надсилати їм **резюме з власної ініціативи**. Якщо ваш пошук та комунікація чітко спрямовані, ця стратегія вважається однією з найефективніших.

Зрештою, супровід для вибудовування правильної стратегії пошуку роботи пропонують численні **органів соціально-професійної інтеграції (OISP)**, різні асоціації, місцеві центри соціально-культурної взаємодії (maisons de quartier) та місцеві агенції соціально-економічного розвитку (régies de quartiers). Якщо ви не володієте складною технологією пошуку роботи, обов'язково звертайтеся до цих структур.

Визнання еквівалентності дипломів

Для більшості іноземних дипломів, необхідно проводити процедуру визнання еквівалентності диплому в **Службі визнання еквівалентності дипломів Французької мовної спільноти** (Service des Équivalences de la Communauté française).

Зверніть увагу, процедура визнання еквівалентності диплому є тривалою та вимагає підготовки детального досьє, що відповідає конкретним вимогам.

Корисне посилання: www.equivalences.cfwb.be **02/690 86 86**

Дискримінація в сфері працевлаштування заборонена та переслідується за законом. Проте цього не достатньо, щоб викоренити стереотипи і упередження, які є характерними для певного способу мислення.. Тож буде обережно/розважливо/мудро підготуватись до зустрічі з такими ситуаціями.

Тож варто підготуватись заздалегідь до таких ситуацій. UNIA - це незалежна державна служба, чіє завдання відповідно до законодавства - обстоювати рівність та боротись проти дискримінації.

Вона може діяти від імені особи, яку піддали дискримінації. У випадку проблеми ви можете отримати консультацію в цьому органі: безкоштовна гаряча лінія за номером 0800/12 800 або на сайті unia.be

У Бельгії залежно від галузі **трудове законодавство** відрізняється. Загалом виділяють приватний і державний сектори, а також торговельний і не торговельний. При цьому кожен сектор (наприклад сектор будівництва) регулюється «паритетною комісією», яка визначає умови праці.

Робота передбачає **трудовий договір**. Це юридичне зобов'язання, яке регулює відносини між щонайменше двома сторонами і передбачає **права та обов'язки** сторін. Сторони зазвичай називають «**роботодавець**» та «**працівник**» (або «найманий працівник»).

Трудовий договір визначає обов'язки сторін (робочий розклад, завдання, заробітна плата, відпустка,...).

Роботодавець та працівник повинні ставитись одне до одного з повагою. Вони зобов'язані дотримуватись правил пристойності та етики під час виконання договору.

Існують **різні типи договорів**: для повної зайнятості, для часткової зайнятості, для заміни, для тимчасової роботи (роботодавцем виступає агенція з тимчасового працевлаштування), на визначений термін (**CDD** = дати початку та завершення договору вказані), на невизначений термін (**CDI** = тривалість дії договору не уточнюється)...

Коли роботодавець або працівник бажає розірвати трудовий договір, законодавством передбачено період **для попередження** про це: необхідно дотриматись мінімального терміну для повідомлення перед тим, як звільнитись. Цей термін, якого необхідно дотримуватись, відрізняється залежно від ситуації та типу договору.

Тож завжди потрібно переконатись, що ви підписуєте трудовий договір оформлений належним чином. Якщо ви робите це вперше або маєте сумніви, зверніться по пораду до **профспілки**, яка захищає інтереси працівників, до **FOREM** або до однієї з **соціальних служб**.

Дозвіл на роботу

Крім усього вищезгаданого, прийом на роботу іноземців регулюється законом від 30 квітня 1999 року та королівським указом від 9 червня 1999 року (в тому, що стосується найманих працівників). Законодавство у сфері доступу до ринку праці іноземних громадян, як законодавство щодо отримання дозволу на перебування в країні є складним.

З 2019 року на вашій посвідці на проживання вказується, чи маєте ви право працювати, чи ні.

Якщо ви маєте право працювати, на вашій посвідці на проживання вказано:

- «Marché du travail : Accès limité» («Ринок праці: обмежений доступ»): це означає, що ви маєте право працювати на одній посаді у одного роботодавця, того, який отримав дозвіл найняти вас, коли ви робили запит на отримання єдиного дозволу на перебування та на роботу (permis unique).

АБО

- «Marché du travail: Accès illimité» («Ринок праці: необмежений доступ»): ви маєте право працювати у будь-якого роботодавця на будь-якій найманій посаді. Для цього не потрібно виконувати жодної додаткової процедури.

Якщо ви не маєте права працювати, на картці написано «Marché du travail: non» («Ринок праці: ні»).

Корисна адреса

SPW - DG opérationnelle Économie, Emploi et Recherche

Département Emploi et Formation professionnelle

Direction Emploi et Permis de travail

Place de Wallonie, 1 – bâtiment 2

5100 Jambes

Щоб здійснювати **незалежну трудову діяльність** (працювати на себе), будь-яка особа, що не має бельгійського громадянства, повинна отримати **дозвіл на професійну діяльність** (carte professionnelle) в єдиному вікні для бізнесу.

Але деякі категорії іноземців від цього звільнені:

- вихідці з 25 країн Європейського союзу та деякі члени їхніх родин, що проживають разом з ними;
- особи, що мають статус біженця та мають посвідку з необмеженим правом проживання;
- чоловік/дружина громадянина Бельгії та деякі члени його сім'ї, які проживають разом з ним;
- чоловік або дружина які допомагають своєму партнеру в його незалежній діяльності;
- особи, що прибувають у відрядження, лектори, журналісти, спортсмени та митці, якщо тривалість їхнього перебування не перевищує три місяці поспіль;
- іноземні студенти, які проходять стажування в рамках свого навчання;
- ...

Крім цього мають бути дотримані і інші **умови**: деякі професії є регламентованими.

Для видів діяльності, які потребують реєстрації в торговельному реєстрі або в реєстрі ремісничих професій, потрібно довести **навички з менеджменту**. За необхідності, ви можете скласти такий іспит при Центральній службі екзаменаційних комісій (Service du Jury central).

Деякі професії вимагають підтвердження **професійних навичок** та/або **дипломів**. Більшість іноземних дипломів потребують визнання **еквівалентності**, а отже потрібно звертатись до **Служби визнання еквівалентності Французької мовної спільноти**.

Мають бути виконані **обов'язкові адміністративні процедури**. Основні процедури:

- Реєстрація у **касі соціально страхування** (caisse d'assurances sociales). Внески сплачуються щоквартально.
- Запит на отримання **номера підприємства** в єдиному вікні для бізнесу.
- Запит на внесення до **торговельного реєстру** (за винятком деяких професій: ліберальні професії, сільгоспвиробники...).
- Декларування діяльності з **ПДВ** (заповнення декларації) та сплата необхідних сум за кожен квартал (за винятком деяких видів діяльності: актори, співаки, манекенники/манекенниці, діджеї, ліберальні професії...).
- Відкриття **спеціального банківського рахунка** для незалежної трудової діяльності.
- Ведення **бухгалтерії у належний спосіб**. Рекомендується звернутись до послуг бухгалтера.
- Реєстрація в **медичній страховій компанії**.
- Сплата **податків** на основі щорічної декларації.

 Корисний сайт: <https://economie.fgov.be/fr/themes/entreprises/creer-une-entreprise/les-conditions-dacces-la>

Неофіційна робота називається **нелегальною зайнятістю**. Це оплачувана діяльність, яка не задекларована при державних органах влади. Таким чином на неї не діють жодні правила взаємної відповідальності, передбачені бельгійським законодавством (податки, соціальні відрахування...), а отже вона карається законом.

Приклад: Сусідка пропонує вам виконати у неї малярні роботи і платить вам 5 євро за годину.

Коли людина працює нелегально, **у неї немає трудового договору**. Так званий роботодавець не виконує своїх зобов'язань в соціальній та податковій сфері. Така робота пов'язана з численними ризиками і може потягти за собою тяжкі наслідки як для роботодавця, так і для працівника.

- Без трудового договору ви ризикуєте не отримати повністю або частково оплату за вашу роботу (наприклад, вам не зарахують понаднормові години). Часто трапляється шахрайство та неприємності!
- Ви не зможете відстояти жодне своє право у сфері соціального забезпечення (непрацездатність, народження дитини, інвалідність, смерть, виплати з безробіття). При нещасному випадку ви жодним чином не захищені. Тож ні страховки, ні можливості оскарження.
- Роботодавець може вимагати від вас, що собі хоче: працювати за заробітну плату нижчу, ніж встановлена законом, працювати довше, ніж дозволяється законом, звільнити вас, коли заманеться...
- Якщо ви отримуєте виплати з безробіття чи від CPAS, вас можуть покарати, відмовити в подальших виплатах або навіть змусити відшкодувати незаконно отриману допомогу.
- Викриття та перевірки відбуваються часто і тягнуть за собою штрафи та інші санкції.

Інспекція з соціального законодавства (Inspection des Lois Sociales) компетентна в сфері трудового права. Вона розглядає зокрема питання оплати праці, дотримання терміну для попередження, тривалість та час роботи. Вона може здійснювати перевірки дотримання трудового законодавства на робочому місці або за власною ініціативою, або реагуючи на скарги.

У випадку проблем, ви можете безкоштовно звернутись до Інспекції з соціального законодавства або у Трудовий суд (Tribunal du travail). Ви також можете звернутись по консультацію до профспілки.